

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
PEDODONTİ KLİNİĞİ

TARİHÇE

Fakültemiz 1976 yılında 27 öğrenci ile Diyarbakır Üniversitesi Diş hekimliği Fakültesi olarak Diyarbakır’da faaliyet göstermeye başlamıştır. Dağkapı’da günümüzde Tigris otel olarak kullanılan bina yönetim ve idare binası olarak kullanılırken, Tıp fakültesi bünyesinde bulunan prefabrik yapılarda öğrenci pratik eğitimi ve hasta diş sağlığı hizmeti verilmekteydi. Bölümümüz ise aynı tarihte Sn. Prof. Dr. Fatma ATAUL’un katkıları ile aynı yıl hizmet vermeye başlamıştır. 1981 yılında Dicle Üniversitesi ismini alarak şu anda Dağkapı hastaneler bölgesinde Kızılay kan bankası olarak kullanılan binaya taşınmış ve kısa bir süre hizmet verilmesini takiben, kampüs yerleşkesi içinde yer alan Tıp Fakültesi A katında hasta sağlığı hizmetini, 5. katta ise yönetim hizmetlerinin verilmesi sağlanmıştır. 1993 yılında, şu anda faaliyetlerini yürütmekte olduğu kampus yerleşkesi içindeki binasına taşınmış ve anabilim dalımız ile beraber 6 anabilim dalı daha eğitim-öğretim ve hasta sağlığına yönelik olarak tüm bölgeye hizmet vermeye devam etmektedir.

Pedodonti (Çocuk Diş Hekimliği) Nedir?

Pedodonti (Çocuk Diş hekimliği), 0-16 yaş grubu çocukların süt ve daimî dişlerinin sağlıklı olarak korunmasını, çürük, travma, kalıtsal ve benzeri etkenlerin bu dişlerde oluşturduğu sorunların giderilmesini amaçlayan bir anabilim dalıdır. Pedodonti, bebeklik çağından itibaren çocukların ağız-diş sağlığını ve çene-yüz bölgesi gelişimini takip ve tedavi eden, aynı zamanda koruyucu önlemleri de içine alan diş hekimliği dalıdır.

Süt Dişlerinin Önemi

Süt dişleri toplam 20 tanedir. Süt dişlerinin birinci görevi çocuğun beslenmesini sağlamaktır. Ayrıca konuşmanın düzgün gelişimi de süt dişlerinin varlığına bağlıdır. Süt dişleri, kapladıkları alanı kendilerinin yerine gelecek olan kalıcı diş için korumakta ve kalıcı diş sürerken ona rehberlik yapmaktadırlar. Süt dişi erken çekildiği zaman bu doğal yer tutuculuk fonksiyonu da ortadan kalkmaktadır. Çocuk dişhekimliğinin birinci amacı, dişsel sorunların oluşmasını engelleyecek önlemleri almak ve çocukları çürüksüz bir geleceğe yönlendirmektir. Bu amaçla uygulanan işlemlere **Koruyucu Dişhekimliği Uygulamaları** denir.

SEVGİLİ ANNE VE BABALAR,

Günümüz hekimlik anlayışı, pek çok hastalığın uygun koruyucu önlemlerle daha başlamadan ortadan kaldırılması ve mevcut sağlığın korunması yönündedir. Ağız ve diş sağlığının temelini oluşturan diş fırçalaması, beslenmenin düzenlenmesi, periyodik diş hekimi kontrolü gibi alışkanlıkların kazandırılmasında çocukluk dönemi önemli ve öncelikli bir yer tutmaktadır. Diş çürüğüne neden olan bakteriler doğumdan sonra bebeklere ebeveyn, bakıcı v.b. gibi kişilerden bulaştığı için, süt dişlerini korumaya yönelik tedbirlerin, bebeğin ilk dişlerinin sürmesiyle birlikte çocuk diş hekimi tarafından aileye anlatılması gerekmektedir.

BEBEKLERİN DİŞLERİ NE ZAMAN SÜRMEYE BAŞLAR?

Bebeklerde süt dişleri aşağı yukarı 6-8 aylıkken sürerler. 2,5-3 yaşında çocuklarda 20 adet süt dişi vardır. Bebekler, süt dişlerinin sürmesi sırasında genelde salya akıntısı, iştahsızlık, huzursuzluk, uykusuzluk, ishal, ateş, çene veya yüzde kızarıklık, hafif öksürük gibi sıkıntılar yaşayabilirler. Bu sıkıntılar dişler sürmeden 2-3 ay önce başlayabilir. Bunların ne olduğu ve ne kadar ağrı oluşturacağı konusu çocuktan çocuğa farklılık gösterir. Bu dönemde dişlerini kaşıyabileceği bir şeyler vermek en doğrusudur. Çok gerekli ise Çocuk diş hekimi uzmanı önerisiyle ilaç verilebilir.

DİŞLERİNİ NE ZAMAN FIRÇALAMAYA BAŞLAMALIYIM?

Diş çürüğüne neden olan mikroorganizmalar ilk dişlerin sürmesiyle birlikte (yaklaşık 6-8 aylık) ağız boşluğuna yerleşmeye başladıkları için ebeveynler ilk süt dişleri sürdükten sonra günlük diş fırçalama ve dişeti masajı şeklinde gerçekleştirilecek ağız bakım uygulamalarına başlamaları gerektiği konusunda bilgilendirilmelidirler.

Bebek ve çocukluk döneminde çocukların **ağız büyüklüğüne uygun, düz saplı, küçük başlı, yumuşak, kıl uçları yuvarlatılmış, sık ve düz kesilmiş naylon kıllardan** özel üretilmiş diş fırçaları tercih edilmelidir. Bebek veya çocuğun kendisine ait bir diş fırçası olması ve kardeşi ya da sizin diş fırçanızı kullanmamasına özen göstermeniz önemlidir. Çocuklarda 3 yaşına kadar tükürme refleksi gelişmediğinden diş macunu kullanımı önerilmeden sadece diş fırçasıyla, fırça su altında ıslatılmadan temizlik işlemi yapılmalıdır. **2 yaş** civarındaki bir çocuk diş fırçasını kendi kullanarak fırçalama yapmak istediğinde, bu yaşta bir çocuğun motor fonksiyonlarının yeterince gelişmediği ve bilinçli fırçalama yapacak düzeyde olmadığı bilinmeli ve **çocuğun fırçalaması sonrası dişler ebeveyn tarafından tekrar** fırçalanmalıdır. 3 yaşından sonra çocuğun tükürebilmesi ile birlikte, fırça üzerine sıkılan mercimek büyüklüğünde yaşına uygun bir macun ile fırçalama yeterli olacaktır. Çocuklar diş fırçasını ısırabildiği veya dişlerini fırçalarken istenmeyen baskılar uygulayabildikleri için fırça kılları çok kolay deforme olmaktadır. Bu yüzden çocuklarda diş fırçasının **en geç 3 ayda bir** yenilenmesi gereklidir. Ayrıca, kullanılan macun veya fırçanın markasından çok **etkili bir fırçalama işleminin** önemli olduğu, aşırı baskı uygulayarak fırçalamanın dişeti çekilmeleri, kanamaları ve diş yüzeyinde aşınmalara yol açarak hassasiyete neden olabileceği göz ardı edilmemelidir.

ÇOCUĞUMU DİŞ HEKİMİYLE NE ZAMAN TANIŞTIRMALIYIM?

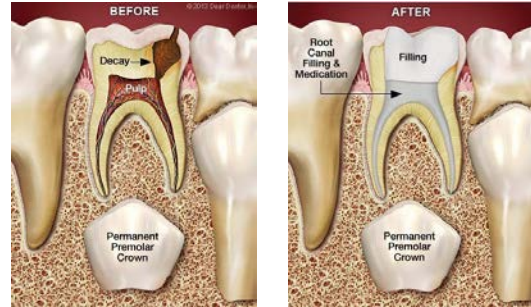
Ebeveynlerin geçmişte yaşadıkları kötü diş tedavisi tecrübeleri, aynı hissiyatı çocuklarına da yaşatmak istemedikleri için tedaviden uzun süre kaçmalarına, ağrı oluşana kadar diş hekimine gitmemelerine neden olur. Ağrı oluşuktan sonra diş hekimini ziyaret eden çocukta ise ağrının yarattığı huzursuzluk, hiç tanımadığı birinin canını daha çok acıtmayacağına güvenememe ve yapılacak işleme dair duyduğu kaygılar, tedaviyi daha karmaşık bir hale sokar. Çocukların, dişlenmenin ilk başladığı yıllardan itibaren kontrol amaçlı diş hekimine götürülmesi, hem çocuk ve hekim arasında güçlü bir bağ kurulmasına hem de oluşabilecek çürüklerin erken teşhisine ve basit yöntemlerle tedavi edilebilmesine yardımcı olur. Böylece çocukta, diş hekiminin aslında korkulacak biri olmadığı ve diş tedavisinin ağırlı bir işlem olmadığı algısı oluşturulabilir.

SÜT DİŞLERİ NEDEN TEDAVİ EDİLMELİDİR?

Halk arasında, çürüdüğü zaman süt dişlerini tedavi ettirmeye gerek olmadığına dair genel bir kanı vardır. Süt dişleri kapladıkları alanla yerlerini alacak sürekli dişler için yer tutarlar. Ön ve arkalarındaki dişlerle temas ettikleri bölgelerde oluşan çürükler, süt dişlerinin genişliklerini kaybetmelerine ve ilerleyen zamanda yerlerine gelecek daimi dişlerde yer darlığı ve çapraşıklık gibi sorunların görülmesine neden olur. Süt dişlerinin yapıları ve boyutları nedeniyle, dişlerde var olan çürükler daimi dişlere oranla hızla büyür ve dişin sınırlarında hasara ve iltihaplanmaya yol açabilir. Daimi dişlerde görülen çok büyük çürükler bile sadece dolguyla tedavi edilebilirken, süt dişlerinin yapısı nedeniyle daha küçük çürükler için kanal tedavisi yapılması gerekebilir. Her bir süt dişi kendi yerine gelecek sürekli diş için yer tutmakla ve sürekli dişe sürme işlemi sırasında yol

göstermekle görevlidir. Süt dişlerinin vaktinden önce kaybedilmesi, boşlukları korunmadığı takdirde daimi dişlerin rehberlerini kaybetmesine ve olmaları gerektiği yerde sürememesine neden olur. Bu durum ilerleyen yaşlarda çocukların düzgün bir diş dizisine sahip olamamasıyla sonuçlanır. Bu nedenle her ne kadar yerine yeni bir diş gelecek olsa da, süt dişlerinin, yerlerini alacak daimi dişlerin sürme zamanına kadar ağızda tutulması önemlidir.

DİŞLERİ NASIL KORUYABİLİRİZ?

Süt dişleri 6-7 yaşında değişmeye başlar. 6-13 yaş arası karışık dişlenme dönemidir. Bundan sonra süt dişleri yerini kalıcı dişlere bırakır. 6 yaş civarında süt dişlerinin en arkasından alt ve üst çenede, sağ ve sol tarafta olmak üzere 4 adet hayatı boyunca kullanacağı ve çiğnemenin merkezi olan ilk kalıcı dişi olan **daimi 1. büyük azı dişi (6 yaş dişleri)** çıkar. Çok erken yaşta çıktıkları için süt dişleri ile karıştırılabilir. Bu dişleri korumak için diş hekimi tarafından uygulanabilen, **fissür örtücü** denilen ve dişi çürüğe karşı koruyan uygulamalar yapılmalıdır.

ÇOCUKLAR DİŞLERİNİ NASIL FIRÇALAMALIDIR?

**Diş fırçasını kullanmadan
önce ıslatmayalım !!!**

Çocuklar için diş macunu miktarı

**3 yaşın üstündeki
çocuklar için
bezelye
büyüklüğünde
kullanılan diş
macunu miktarı**

1

2

3

4

- Diş fırçası kıllarını diş yüzeyi ve diş eti çizgisi ile 45° 'lik bir açıda temas ettirerek dişetinden dişe doğru fırçalamaya başlayın.
- Dişlerin dış yüzeylerini küçük dairesel hareketlerle yavaşça fırçalayın.
- Fırçayı sonraki 2-3 diş üzerine getirerek işlemi tekrar edin.

- Diş fırçası kıllarını diş eti çizgisi ile 45° açılı olacak şekilde tutarak dairesel hareketlerle ağızdaki bütün diş yüzeylerini sistematik bir şekilde yavaş yavaş fırçalayın.
 - Dişin iç yüzeyleri için aynı işlemi tekrarlayın. (Elektrikli bir diş fırçası kullanıyorsanız işleme fırçayı diş eti çizgisinde tutarak başlamalı ve sonra dişleri fırçalamalısınız.)
 - Dişlerin çığneyici yüzeylerine fırçanızı yerleştirin ve yumuşakça ileri ve geri ovma hareketiyle fırçalayın.
 - Ön dişlerin arkası için fırçanızı dikey olarak tutun ve fırçanın ön yarısını kullanarak birkaç küçük dairesel temasla fırçalayın.
- Dil üzeri çok fazla geriye gidip, mideyi bulandırmadan süpürülerek temizlenmelidir.

BUNLARI SAKIN UNUTMAYINIZ!

*Bebeğinize gece son beslenmesinde şekerli gıdalar vermeyin.

*Bebeğin doğumundan itibaren her beslenmeden sonra ağız içi ıslak gazlı bezle temizlenmeli, bu işlem süt dişleri sürdükten sonra da devam etmelidir. Ayrıca, **biberonla süt içirdikten veya emzirdikten sonra** ağız içi temizliği için su içirin veya yine temiz bir ıslak gazlı bezle dişleri silerek **erken çocukluk çağı çürüğünü** önleyebilirsiniz.

*Özellikle uyumadan önce **biberonla** verilen **süt içerisine şeker, bal, pekmez, reçel gibi tatlandırıcılar** ilave edilmemelidir. Yine **emzik** kullanılıyorsa, kesinlikle **şekere, bala, pekmeze** batırılmamalıdır.

***1 yaşından sonra** bebekler bardak ve özel plastik kaşık kullanarak beslenmeye alıştırılmalı ve biberon bıraktırılmalıdır.

*Çürük yapıcı mikroorganizmaların bebeğinize bulaşmaması için, beslenme sırasında bebeğinizin kaşığı, biberonunu ağızınıza almayın, lokmaları ağızınızdan çıkarıp bebeğe vermeyin. **Çürüğün bulaşıcı bir hastalık** olduğunu unutmayın.

*Çocuğunuza şekerli yiyecek ve içecekler iki öğün arasında değil, **ana öğünden hemen sonra** verilmeli ve ardından dişler fırçatılmalıdır.

*Çocuğunuza verdiğiniz şurupların **sukroz (şeker)** içermesi çürüğe neden olabilmektedir. Bu sebeple ardından mutlaka su içirilmeli veya dişler fırçatılmalıdır.

*Çocuğunuzun yaşına uygun diş fırçası ve macunu seçilmeli ve **8 yaşına** kadar **sizin kontrolünüzde** günde en az iki defa dişlerini fırçatmaya özen gösterilmelidir.

*Diş macununun miktarı **bezelye** büyüklüğünde olmalıdır ve yutmasına dikkat edilmelidir.

*Koruyucu **topikal flor** veya **fissür örtücü** uygulaması için en erken yaşta Çocuk Diş Hekimi Uzmanına başvurun.

*Süt dişlerinde çürük varsa mutlaka tedavisini yaptırın. Eğer çocuğunuzun zamanından önce çekilmiş süt dişi varsa, daimi dişi çıkıncaya kadar **yer tutucu** adı verilen bir aparey yaptırarak dişlerinin çapraşık olmamasını sağlayabilirsiniz.

*Halk arasında süt dişlerine yapılan tedavi veya erken çekimi öncesinde yapılan **lokal anestezinin dişlerin çıkmamasına** neden olduğu gibi **yanlış bir inanış** bulunmaktadır.

*Daimi dişlerin travmaya uğraması sonucu **yerinden çıkması** durumunda, dişin en kısa süre içerisinde tekrar yerine konularak veya **süt içerisine** bırakılarak bir diş hekimine acilen gidilmesi gerekmektedir.

*Çocuğunuzu altı ayda bir diş hekimi kontrolüne götürün. Göstereceğiniz dikkat ve özenle çocuklarınızın gelecekte sağlıklı dişlere ve güzel gülüşlere sahip bireyler olacağını ve kendi çocuklarına da bu alışkanlığı aktaracağını unutmayınız.

6 AYDA BİR DÜZENLİ OLARAK DİŞ HEKİMİ KONTROLÜNE GİTMELİYİZ...

Başvuru:

Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Çocuk Diş Hekimliği Anabilim Dalı
Adres :Kıtlıbul Mahallesi Fakülte-1. Caddesi Dış Kapı :1 İç Kapı No :1 SUR / DİYARBAKIR
Telefon : 0 412-241 10 17
Fax : 0 412 248 81 00
e-mail : dicledis@dicle.edu.tr